

Päijät-Hämeen
Puheenjohtajafoorumin
työsuunnitelma

Sisällysluettelo

1	Puheenjohtajafoorumin työsuunnitelman tausta ja tavoitteet	4
1.1	Puheenjohtajafoorumin tarkoitus ja tehtävä	4
1.2	Työsuunnitelman laadintaprosessi	4
2	Työsuunnitelma	5
2.1	Johdanto työsuunnitelmaan	5
2.2	Puheenjohtajafoorumin rooli kuntien välisessä yhteistyössä	5
2.3	Kuntien luottamuselinten ja puheenjohtajafoorumin välinen yhteys	5
2.4	Puheenjohtajafoorumin kokoonpano	6
2.5	Asioiden käsittely puheenjohtajafoorumissa	6
2.6.	Työskentelymuodot	7
3	Puheenjohtajafoorumin strategiset tavoitteet ja mittarit	8
4	Työsuunnitelman ylläpito	9
5	Työsuunnitelman hyväksyntä	10

1 1. Päijät-Hämeen puheenjohtajafoorumin työsuunnitelman tausta ja tavoitteet

1.1 1.1 Puheenjohtajafoorumin tarkoitus ja tehtävä

Päijät-Hämeen puheenjohtajafoorumi on kuntien välinen yhteistyöelin, joka kokoontuu kerran kuukaudessa keskustelemaan kuntia koskettavista asioista ja pyrkii edistämään kuntien yhteistyötä ja asioiden yhteensovittamista maakunnallisella tasolla. Yhteistyön tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa kuntien välistä yhteistyötä vaativien asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa kunnissa. Tavoitteena on myös edistää kuntien ja maakuntaliiton välistä yhteistyötä.

Puheenjohtajafoorumin rooli yhteistyössä on valmistella päätöksentekoon tulevia asioita, toimia kuntien näkökulmia kokoavana ja niiden pohjalta kuntien välistä vuoropuhelua käyvästä yhteistyökanavana. Puheenjohtajafoorumi voi myös tehdä kannanottoja valmistelussa oleviin asioihin. Puheenjohtajafoorumi ohjeistaa valmistelun käynnistämisen, työstää pohjaehdotuksia ja käy lähetekeskustelua asioista ennen niiden lähettämistä kuntien käsiteltäväksi. Puheenjohtajafoorumilla ei ole päätösvaltaa muihin, kuin omaa toimintaansa koskeviin asioihin vaan rooli on puhtaasti valmistelua tukeva ja kuntien näkökulmia kokoava ja yhteensovittava toimija.

Maakunnallinen edunvalvonta linkittyy tiiviisti puheenjohtajafoorumiin. Keskeiset edunvalvontakysymykset tuodaan tiedoksi puheenjohtajafoorumiin, joka voi käydä etenemisestä lähetekeskustelun ja toimii myös linkkinä kuntiin päin. Yhteinen käsittely mahdollistaa myös mahdollisten synergiahyötyjen tunnistamisen, jolloin edunvalvontaa kyetään toteuttamaan laajempaan ja vaikuttavampana kokonaisuutena. Tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaista ja sitoutunutta poliittista johtamista maakunnassa ja sen ulkopuolella vaikuttamista.

Puheenjohtajafoorumin työsuunnitelma, tavoitteet ja kuntaedustajat päätetään kuntien hallituksissa ja valtuustoissa kunkin kunnan hallintosäännön mukaisesti. Puheenjohtajafoorumi ei päätä asioista vaan ainoastaan valmistele yhteisiä asioita kuntien päätettäväksi. Puheenjohtajafoorumin on varmistettava riittävä tiedonkulku kuntien luottamuselinten suuntaan valmisteluvaiheessa.

1.2 1.2 Työsuunnitelman laadintaprosessi

Tämä työsuunnitelma on laadittu Päijät-Hämeen liiton toimesta yhteistyössä kuntien kanssa puheenjohtajafoorumin toimeksiannosta. Prosessia varten puheenjohtajafoorumi asetti työryhmän, jonka vetäjänä toimi Päijät-Hämeen liiton kuntayhteistyöpäällikkö. Työryhmässä oli edustus sekä luottamushenkilöistä että kuntajohtajista. Prosessin aikana työryhmä on tavannut kokouksissa, joissa työsuunnitelmaa on työstetty.

Työsuunnitelman sisältöä on koottu taustahaastattelujen sekä työryhmälle toteutetun kyselyn avulla. Haastatteluissa haastateltiin sekä luottamushenkilöitä että kuntajohtajia.

Työsuunnitelmasta pyydettiin kuntien lausunnot kannanotot tammi-helmikuussa 2021 ja saatu lausuntopalautte on huomioitu työsuunnitelman laadinnassa. Lisäksi palautetta sisällöstä haettiin kuntajohtajakokouksen sekä puheenjohtajafoorumin käsittelyssä. Työsuunnitelman lopullinen muotoilu on tapahtunut työryhmässä kuntien lausuntojen sekä puheenjohtajafoorumin käsittelyn pohjalta.

2 Työsuunnitelma

2.1 Johdanto työsuunnitelmaan

Työsuunnitelma on omistajakuntien hyväksymä yhteinen näkemys puheenjohtajafoorumin roolista osana kuntien välistä yhteistyötä ja asioiden yhteensovittamista. Työsuunnitelmaan on kirjattu keskeiset puheenjohtajafoorumin toimintaa koskevat asiat; tarkoitus, toimintaperiaatteet, yhteistyö kuntiin, kokoonpano **sekä mittaristo toiminnan tuloksellisuuden arviointiin**.

Tämä työsuunnitelma ei ole kuntia sitova vaan sen tarkoitus on kirjata puheenjohtajafoorumille yhteisesti sovitut pelisäännöt ja tehdä puheenjohtajafoorumista näkyvä yhteistyön koordinoitelin.

Puheenjohtajafoorumin toiminta ja rooli on riippuvainen kuntien tarpeista ja sitoutumisesta toimintaan. Kuntien valtuustot hyväksyvät työsuunnitelman.

2.2 Puheenjohtajafoorumin rooli kuntien välisessä yhteistyössä

Puheenjohtajafoorumin rooli kuntien välisessä yhteistyössä on toimia ennen kaikkea kuntien näkökulmia yhteen kokoavana, ratkaisukeskeisenä yhteistyökanavana kuntien välillä. Foorumin keskeiset tavoitteet maakunnallisessa yhteistyössä ovat:

1. Luottamuksen rakentaminen kuntien, maakunnan, kuntayhtymien, virkamiesten ja luottamushenkilöiden välillä
2. Poliittisen yhteisymmärryksen hakeminen ylikunnallisten hankkeiden valmisteluvaiheessa
3. Kuntien välisen yhteistyön parantaminen
4. Strateginen yhteistyö maakunnan kehittämisessä
5. **Maakunnan edunvalvonnan tukeminen kansallisella tasolla**

Puheenjohtajafoorumin toimintaa ohjaa työsuunnitelmassa laadittu selkeä rakenne ja yhteisesti sovitut periaatteet. Kunnat ovat osoittaneet yhteistyön kehittämiseksi määräaikaisen resurssin maakunnan liittoon yhteistyön kehittämiseksi ja valmisteluresurssin lisäämiseksi. Puheenjohtajafoorumi on ylikunnallista valmistelua koordinoiva ja yhteen kokoava yhteistyöfoorumi. Tässä työsuunnitelmassa on lisäksi esitetty **ohjeellinen** vuosikellon runko puheenjohtajafoorumin toiminnalle, mutta liian jäykkä rakenne ei ole yhteistyön kannalta tehokas eikä tarkoituksenmukainen.

2.3 Kuntien luottamuselinten ja puheenjohtajafoorumin välinen yhteys

Puheenjohtajafoorumin toiminta on avointa, valmistelua tukevaa ja kuntien välistä luottamusta rakentavaa. **Puheenjohtajafoorumi on vapaaehtoinen kuntien yhteistyöfoorumi**. Tärkeä osa avoimuutta on puheenjohtajafoorumissa käsiteltävänä olevien asioiden välittäminen kuntien luottamushenkilöiden tietoon. Tätä toteutetaan toimittamalla puheenjohtajafoorumin asialistat sekä muistiot kunnille. Kunnat voivat oman harkintansa mukaan ottaa puheenjohtajafoorumissa käsitellyt asiat kunnanhallituksen esityslistalle tiedoksi saatettavaksi. Puheenjohtajafoorumin kuntaedustajien **edellytetään toivotaan** käyvän aktiivista vuoropuhelua oman kunnan luottamushenkilöiden kanssa puheenjohtajafoorumissa käsiteltävistä asioista.

Puheenjohtajafoorumissa käydään lähetekeskustelu **tarvittaessa** asioista, jotka saatetaan kuntien tietoon kuntaedustajien välityksellä. **Myös kunnista ja kuntaedustajilta voidaan nostaa asioita puheenjohtajafoorumin keskusteltavaksi.** Kuntien näkökulmat huomioidaan valmistelun edetessä ja kuntien kanssa käydään vuoropuhelua valmistelun eri vaiheissa. Kuntien näkemykset **pyritään yhteensovittamaan** yhteensovittamaan puheenjohtajafoorumissa, jonka käsittelystä asiat siirtyvät kuntien päätettäväksi **tai valmisteltavaksi, mikäli asiat sitä edellyttävät.**

Puheenjohtajafoorumin kokouksista laaditaan tiedote, joka julkaistaan maakuntaliiton kotisivuilla kokousten jälkeen. Tiedotteessa on lyhyesti kerrottu käsiteltävät asiat sekä tiivistetysti oleellinen sisältö ja puheenjohtajafoorumin kanta. Tiedote palvelee myös muita yhteistyötahoja, kuten kuntayhtymiä, sekä kuntalaisia.

2.4 2.4 Puheenjohtajafoorumin kokoonpano

Puheenjohtajafoorumin kokoonpano muodostuu kuntien luottamushenkilöjohdosta, kuntajohtajista sekä maakuntaliiton edustajista. Luottamushenkilöistä edustettuina ovat kunnan hallitusten sekä kunnan valtuustojen I puheenjohtajat sekä maakuntahallituksen puheenjohtaja. Luottamushenkilöiden varajäseninä toimivat järjestyksessä I ja II varapuheenjohtaja. Varajäsenen pyytäminen kokoukseen on varsinaisen jäsenen vastuulla.

Virkamiehistä edustettuina ovat kuntajohtajien lisäksi maakuntajohtaja sekä kuntayhteistyöpäällikkö. Kuntajohtajat voivat tarvittaessa valtuuttaa toisen johtavan viranhaltijan edustamaan kuntaa, mikäli on itse estynyt osallistumasta kokoukseen. Kunnat voivat nimetä kuntajohtajalle myös pysyvän sijaisen oman hallintosääntönsä mukaisesti, mikäli katsovat tämän tarpeelliseksi.

Kuntayhtymillä ei ole pysyvää edustusta puheenjohtajafoorumissa, vaan yhtymien edustajia kutsutaan asiantuntijoiksi tarvittaessa, **kun yhtymän asioita käsitellään.** Pysyviä edustajia yhtymillä ei ole, koska kunnilla voi olla tarpeen keskustella yhtymiä koskevista omistajaohjaukseen liittyvistä asioista ilman yhtymien edustusta.

Päijät-Hämeen alueen kansanedustajat ja ministerit kutsutaan tarvittaessa puheenjohtajafoorumin kokouksiin.

Puheenjohtajafoorumin puheenjohtajuus on kiertävä. Puheenjohtaja valitaan puolivuotiskaudeksi kerrallaan kiertojärjestyksen mukaisesti.

2.5 2.5 Asioiden käsittely puheenjohtajafoorumissa ja linkki kuntiin

Puheenjohtajafoorumissa käsitellään kuntien välistä maakunnallista yhteistyötä vaativia asiakokonaisuuksia. Tällaisia asioita ovat muun muassa suuret kansalliset uudistukset, EU:n rahoituspaketteihin liittyvät kokonaisuudet sekä edunvalvonnalliset kysymykset, joissa maakunnallinen näkökulma tulee huomioida. Käsiteltävänä ovat myös kuntayhtymiä koskevat omistajaohjaukseen liittyvät asiat sekä kuntayhtymien toimintaa koskevien asioiden tietoon saattaminen kunnille. **Tärkeänä osana puheenjohtajafoorumia ovat kuntien väliset sopimukset ja niiden seuranta sekä kuntien väliset neuvottelut sopimuksista.** Käsiteltäviä asioita nousee myös kuntien tarpeista silloin, kun maakunnallisen valmistelun katsotaan olevan tarpeen. Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymää koskevien asioiden osalta puheenjohtajafoorumin kokoonpano täydentyy myös Myrskylän ja Pukkilan kuntien edustajilla.

Puheenjohtajafoorumi käy valmisteluun tulevista asioista lähetekeskustelun ennen esittelyä kunnissa. Lähetekeskustelulla varmistetaan, että kaikilla kunnilla on riittävät ja yhtenevät pohjatiedot asian

viemiseksi kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston tietoon. Lähetekeskustelussa voidaan myös tunnistaa ja ensivaiheessa mahdollisia näkemyseroja kuntien välillä, jolloin ne voidaan huomioida jo valmistelua aloitettaessa. Asiat pyritään tuomaan hyvissä ajoin keskusteltavaksi puheenjohtajafoorumiin, jotta niiden vieminen kuntiin olisi sujuvaa eivätkä asiat tulisi yllätyksenä. Nopeaa reagoitua vaativissa asioissa voidaan ajautua tilanteeseen, jolloin asiaa ei voida ennakoon keskustella. Tällöin pyritään varmistamaan se, että puheenjohtajafoorumilla on riittävät taustatiedot asian eteenpäin viemiseksi kuntiin. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi toimittamalla kuntiin yhteenveto kyseisestä asiasta kokouksen käsittelyn jälkeen.

Puheenjohtajafoorumin rooli valmistelussa on koordinoita ja yhteen koota valmistelua, aikatauluttaa valmistelu selkeästi, vastuuttaa valmistelu sekä seurata sen etenemistä kunnissa. Kunnilta voidaan pyytää valmistelusta lausuntoja, joiden pohjalta valmistelua viedään eteenpäin. Lausuntopyyntö tulee olla selkeä ja täsmällinen, ja siitä tulee selkeästi ilmetä lausuntoaika. Kunnista tulevat lausunnot kootaan yhteen ja niistä tehdään yhteenveto, joka käsitellään puheenjohtajafoorumissa. Valmistelussa olevia asioita käsitellään säännöllisesti puheenjohtajafoorumissa ja kokousten välillä kunnissa on mahdollista käydä keskustelua ja nostaa näkökulmia valmisteluun. Kuntien kantojen yhteensovittaminen tapahtuu puheenjohtajafoorumissa. Kuntien päätettäväksi asia siirtyy, kun puheenjohtajafoorumissa on saavutettu yhteisymmärrys siitä, että asia on valmis päätöksentekoon. Päätöksenteko tapahtuu aina kunnissa kuntien omien hallintosääntöjen mukaisessa järjestyksessä.

2.6 Työskentelymuodot

Puheenjohtajafoorumi kokoontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa. Kokouksia voidaan järjestää läsnä-, etä- tai hybridikokouksina. Puheenjohtajafoorumille on luotu oma Teams, johon käyttöoikeus on myönnetty varsinaisille jäsenille. Kokousmateriaalit kuten asialista, oheismateriaalit sekä pöytäkirjat, tallennetaan Teamsiin eikä niitä lähetetä erikseen sähköpostin liitteinä. Oheismateriaalit pyritään lisäämään Teamsiin aina ennen kutakin kokousta, jotta materiaalit ovat osallistujien käytettävissä kokouksessa ja niihin on mahdollista tutustua etukäteen.

Puheenjohtajafoorumissa pyritään käymään säännöllisin väliajoin eri palvelualueiden asioita läpi ja kokouksia pyritään mahdollisuuksien mukaan teemoittamaan niin, että käsiteltävät asiat muodostavat kokonaisuuden. Asioiden esittelyt pyritään pitämään tiiviinä, jotta keskustelulle jää riittävästi aikaa.

Puheenjohtajafoorumille voidaan järjestää erillisiä seminaareja, koulutustilaisuuksia tai työpajoja tarpeen mukaan.

3. Puheenjohtajafoorumin keskeiset strategiset tavoitteet ja mittarit

Puheenjohtajafoorumin keskeiset strategiset tavoitteet ja mittarit ovat:

1. Luottamuksen kasvattaminen / kyselytutkimus osallistujien kesken
2. Maakunnan elinvoiman ja yhteistyön kehittäminen
3. Maakunnan edunvalvonta, saatujen valtionavustusten sekä rakennerahaston määrärahojen kokonaismäärä
4. Kuntien talouskehityksen tukeminen, maakunnan kunnat vs. koko maa kriisikuntakriteereillä
5. Maakunnan kuntien keskeisten mittarien läpikäynti toimialoittain
6. Maakunnan kuntien työllisyyden kehittyminen ja toimet tilanteen parantamiseksi
7. Ympäristöystävällisyyden mittareiden kehittyminen (esim. CO2 päästöt/asukas)

Strategisten tavoitteiden ja mittareiden toteutuminen käsitellään vähintään kerran vuodessa puheenjohtajafoorumissa.

4. Työsuunnitelman ylläpito

Tätä työsuunnitelmaa tarkastellaan vähintään kerran valtuustokaudessa. Tarvittaessa puheenjohtajafoorumi valmistelee työsuunnitelman osalta päivitykset ja saattaa ne kuntien käsiteltäväksi. Tarkistukset käsitellään kunnissa kuntien hallintosääntöjen mukaisella menettelytavalla.

5. Työsuunnitelman hyväksyntä

Työsuunnitelmaa lopullinen versio on käsitelty puheenjohtajafoorumissa xx.xx.2021

~~Työsuunnitelma on hyväksytty kuntien valtuustoissa:~~

Työsuunnitelma on käsitelty kuntien hallituksissa ja saatettu kunnanvaltuustojen tietoon:

(luettelo kunnista + päätöksentekopäiväyksistä).

Työsuunnitelma astuu voimaan 1.8.2021, kun kaikki kunnat ovat strategian käsitelleet ja hyväksyneet.